

คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏในภาษาสมัยก่อน อาจแบ่งเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- 7.1 ลักษณะทั่วไปของการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในสมัยก่อน
- 7.2 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์
- 7.3 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์ก็ได้ ไม่ใช้ทับศัพท์ก็ได้

7.1 ลักษณะทั่วไปของการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในสมัยก่อน

การเขียนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเริ่มปรากฏมากในภาษาสมัยรัชกาลที่ 3 ในระยะแรกคือในสมัยรัชกาลที่ 3 และ รัชกาลที่ 4 มีข้อน่าสังเกต คือ ในระยะนี้ยังไม่ค่อยมีคำซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติในภาษาไทยที่จะใช้ให้ตรงตามภาษาอังกฤษ แต่มีคำที่ใช้เป็นคำทับศัพท์ อาจเป็นเพราะคำภาษาอังกฤษส่วนมากที่นำมาใช้เป็น ชื่อเมือง ชื่อคน ชื่อตำแหน่ง และจะเห็นว่าในการถ่ายชื่อภาษาอังกฤษเหล่านี้มาเป็นตัวอักษรไทยในภาษาสมัยก่อนยังไม่มีวิธีที่แน่นอน เข้าใจว่าคงจะถือเอาวิธีเขียนตามเสียงที่ได้ยิน และตามความสะดวกในการออกเสียงที่ปรับให้เข้ากับลิ้นของคนไทยแล้วเป็นสำคัญ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในระยะนี้อาจแบ่งได้เป็นสองพวก คือ

- 7.1.1 คำทับศัพท์ที่คัดแปลงให้เป็นเสียงไทย ๆ
- 7.1.2 คำทับศัพท์ที่พยายามให้เป็นเสียงคล้ายในภาษาเดิม ไม่ได้คัดแปลงให้เป็นเสียงไทย ๆ

7.1.1 คำทับศัพท์ที่คัดแปลงให้เป็นเสียงไทย ๆ ในภาษาสมัยก่อน การเขียนคำทับศัพท์อาจถือเอาตามเสียงของคำภาษาอังกฤษที่ได้คัดแปลงให้เป็นเสียงไทย ๆ แล้ว เช่น คำต่อไปนี้

- * การะฝัด (Crawford)
 (สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า การะฝัด
 (ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า ครอบเฟิร์ค

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "เมื่อการะฝัดทูตอังกฤษ เข้ามาทำหนังสือสัญญาที่กรุง ฯ
 มีข้อความแปลประการใดก็ได้ในหนังสือพิมพ์ทุกขอ" (จ.ม.อ. 44)

เซอร์ เจมส์ บรูค (Sir James Brooke)
 (สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า เซอร์ เจมส์ บรูค
 (ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า เซอร์ เจมส์ บรูค

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "กะบิต้นวอเล็กแจงว่า เซอร์ เจมส์ บรูค ให้ถ่อหนังสือมาแจ้ง
 ผู้รักษาเมืองสมุทรปราการฉบับหนึ่ง" (พงศ. 62/119)

* ปะตุกัน (Portugal)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า ปะตุกัน
 (ปัจจุบัน) ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติศัพท์ให้ชื่อว่า โปรตุเกส (1)

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "เจ้าเมืองปะตุกันมีหนังสือเข้าถึงเสนาบดีไทรกราบบังคม
 ทูลแด่พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว" (พงศ. 62/192)

¹ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตและกระทรวงทบวงกรม, ศัพท์บัญญัติ
 (พระนคร: กวางหน้า, ม.ป.ป.), หน้า 164

พทเกด, พทเกส (Portuguese)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า พทเกด, หรือ พทเกส

(ปัจจุบัน) ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติศัพท์ให้ใช้ว่า โปรตุเกส (2)

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "ฝรั่งเศสชาติพทเกด บาดหลวงฝรั่งเศส เข้ามาพึ่งพระบรม

โพธิสมภาร ตั้งบ้านเรือนเป็นปากภูมชานานแต่โบราณมา" (พงศ. 62/189)

รัชกาลที่ 4 "เสด็จออกครั้งนี้เหมือนอย่างวิศโม กงสุลพทเกส

เข้าเฝ้าครั้งก่อนนั้น" (พงศ. 62/306)

มารากิสหัสตั้ง (Marquis Hastings)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า มารากิสหัสตั้ง

(ปัจจุบัน) ไรท์บัสท์ว่า มาร์ควิส เฮสติงส์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "เมื่อ 4 ปีแล้วเจ้าเมืองมังกลาคนก่อนชื่อมารากิสหัสตั้ง" (พงศ. 62/47)

มิคณารีย์ หมอมะตุน (Missionary Mattoon)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า มิคณารีย์ หมอมะตุน

(ปัจจุบัน) ไรท์บัสท์ว่า มิซันนารี หมอแมททูน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "ครั้นรุ่งขึ้นเพลาเช้าบาเลสเคียให้มิคณารีย์ หมอมะตุน

มาบอกว่ามีหนังสือมา 2 ฉบับ"

(จ.ม.อ. 13)

มิสเตอร์ปาร์ค (Mr. Park)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า มิสเตอร์ปาร์ค

(ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า มิสเตอร์ปาร์ค

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ตราตัวอย่างนั้นจะให้แก่มิสเตอร์ปาร์คไปถามข้าพเจ้า
ก็ลืมไปเสียแล้ว"

(หัตถ. 79)

เสนเยม (St. James)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า เสนเยม

(ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า เซนต์เจมส์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "เห็นจะได้เฝ้าเจ้าวิคตอเรียที่วังขอเสนเยม"

(หัตถ. 45)

โหมนิว (Home News)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า โหมนิว

(ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า โหมนิวส์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ข้าพเจ้าได้พบอ่านข่าวมีในหนังสือโหมนิว ว่าผู้ครอง
ข้างอังกฤษ ไซข้างสร้างเครื่องมืออัดฝ้ายสำหรับหนึ่ง
เครื่องทำเงินเหรียญสำหรับหนึ่ง"

(หัตถ. 79)

อันเรย์กสอน (Andrew Jackson)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์เป็นเสียงไทย ๆ ว่า อันเรย์กสอน

(ปัจจุบัน) ไซท์บัสท์ว่า แอนดรู แจกสัน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "เอกแมนรอบเบต ถิ่นหนังสืออันเรย์กสอน เจ้าเมืองอเมริกัน
เข้ามาขอทำหนังสือสัญญาทางคาชาย"

(จ.ม.อ. 16)

เอมินราบัค (Edmund Robert)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์ท์ เป็นเสียงไทย ๆ ว่า เอมินราบัค

(ปัจจุบัน) ไรท์บัสท์ท์ว่า เอกมันค์ รอบเบิต

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "มีหนังสือให้เอมินราบัคขุนนางถิ่นหนังสือเข้ามาว่าเป็น
ทางพระราชไมตรีคาชาย"

(พงศ. 62/51)

✓ 7.1.2 คำทับศัพท์ที่พยายามให้เป็นเสียงคล้ายในภาษาเดิมไม่ได้ดัดแปลงให้เป็น
เสียงไทย ๆ ในภาษาสมัยก่อน การเขียนคำทับศัพท์อาจพยายามให้เป็นเสียงคล้ายในภาษา
อังกฤษ คือไม่ได้ดัดแปลงให้เป็นเสียงไทย ๆ เช่น คำต่อไปนี้

✓ กรุงโปรตุเกส (Portugal)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์ท์ว่า กรุงโปรตุเกส

(ปัจจุบัน) ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติศัพท์ให้ใช้ว่า โปรตุเกส

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "กำหนดจะไต่จากรักพระสุพรรณมิตรแผนพระราชศาสนาที่จะออก
ไปกรุงโปรตุเกส ที่หอพระมนเฑียรธรรม"

(พงศ. 62/332-3)

นาโปเลียน, และ เอ็มเปโร (Napoleon, และ Emperor)

(สมัยก่อน) ไรท์บัสท์ท์ว่า นาโปเลียน, และเอมเปโร

(ปัจจุบัน) " นะโปเลียน, และเอมเปอโร

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "นาโปเลียนที่ 3 เอมเปอรังเศส แต่งใหม่องค์เป็น

ราชทูตคุมเครื่องมงคลราชบรรณาการเข้ามาทูลเกล้า ฯ ถวาย" (พงศ. 62/321)

บั๊กกิงฮำ (Buckingham)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์ทว่า บักกิงฮำ

(ปัจจุบัน) " บักกิงแฮม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "เจ้าพนักงานนำราชทูตไปควังซอมบั๊กกิงฮำ เป็นที่กวัน

เสด็จอยู่"

(จ.ม.ราชโ. 181)

วาชิงตัน (Washington)

(สมัยก่อน) ไซท์บัสท์ทว่า วาชิงตัน

(ปัจจุบัน) " วอชิงตัน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "หนังสือฉบับนี้เขียนที่เมืองวาชิงตัน เป็นเมืองใหญ่ในชาติ

อเมริกัน"

(พงศ. 62/56)

x ในระยะหลังคือสมัยรัชกาลที่ 5 ถึง รัชกาลที่ 6 ไทยเรามีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จประพาสทวีปยุโรปถึง 2 ครั้ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เคยทรงศึกษาอยู่ในประเทศอังกฤษ ในระยะนี้ การใส่คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษจึงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะความเจริญทางวัตถุในสมัยนั้นมีมากขึ้น มีการทับศัพท์คำต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสามัญนามและวิสามัญนาม นอกจากนั้นยังมีการบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่เรียกสิ่งซึ่งยังไม่มีคำใช้เรียกเป็นภาษาไทยอีกด้วย

x การเขียนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นศัพท์ทั่ว ๆ ไปในภาษาสมัยก่อน เมื่อเปรียบเทียบกับในภาษาสมัยปัจจุบันแล้ว ปรากฏว่ามีวิธีการเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงนี้อาจแยกอธิบายได้เป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ คำที่สมัยก่อนใส่ทับศัพท์ และคำที่สมัยก่อนใส่ทับศัพท์ก็ได้ไม่ใส่ทับศัพท์ก็ได้

7.2 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์

คำที่ในภาษาสมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์นั้น ในสมัยปัจจุบันจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 7.2.1 ปัจจุบันไม่ใช้ทับศัพท์
- 7.2.2 ปัจจุบันบางทีก็ใช้ทับศัพท์ บางทีก็ไม่ใช้ทับศัพท์
- 7.2.3 ปัจจุบันมีวิธีถ่ายตัวอักษรต่างกับสมัยก่อน

7.2.1 ปัจจุบันไม่ใช้ทับศัพท์ คำที่ในภาษาสมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์แต่ปัจจุบันไม่ใช่เป็นคำทับศัพท์นั้น ได้แก่คำที่ในสมัยปัจจุบันใช้คำไทย ซึ่งอาจเป็น คำอธิบาย, คำแปลตรงตัวของศัพท์คำนั้น หรืออาจเป็นศัพท์บัญญัติก็ได้ คำพวกนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 7.2.1.1 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์แล้วยังมีคำไทยที่มีความหมายตรงกัน ก้ำก๋ออยู่
- 7.2.1.2 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์โดยไม่มีคำไทยก้ำก๋ออยู่

7.2.1.1 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์แล้วยังมีคำไทยที่มีความหมายตรงกันก้ำก๋ออยู่

คำที่ใช้เป็นคำทับศัพท์ประเภทนี้ มีคำไทยที่มีความหมายตรงกัน ก้ำก๋ออยู่ คำไทยนั้นอาจจะเป็นคำแปลหรือคำอธิบายคำทับศัพท์นั้น ๆ ก็ได้ การที่ต้องมีคำไทยปรากฏอยู่ควยเช่นนี้ เข้าใจว่าเพื่อช่วยให้เข้าใจคำทับศัพท์นั้น ๆ ในสมัยปัจจุบัน คำประเภทนี้ไม่ใช่เป็นคำทับศัพท์ เช่นคำต่อไปนี้

- ▶ ปาลิแมนต์, และ โปลิตีกัลปาคี (Parliament, และ Political party)
(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์แล้วมีคำแปลเป็นภาษาไทย คือ ปาลิแมนต์ที่ประชุมใหญ่,
และ ใช้ทับศัพท์แล้วมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยคือ โปลิตีกัลปาคีคือ
พวกกษัตริษการมีความเห็นต่างกันสำหรับที่จะโตทานกันและกัน
- (ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า รัฐสภา, และ พรรคการเมือง ตามลำดับ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 “ส่วนความเห็นท่านพวกที่รักการในประเทศยุโรปละเอียดยนั้น
เห็นว่าเพราะเขามีปาลิแมนต์ที่ประชุมใหญ่ มีโปลิศกิลปาตีคือพวก
กิดราชการมีความเห็นต่างกันสำหรับที่จะโศททานกันและกัน” (ราชาธิบาย. สามัคคี. 3)

ปาสเอกซามิเนชัน (Pass examination)

(สมัยก่อน) ใ้ทั้ศัพท์แล้วมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยคือ ปาสเอกซามิเนชันคือ
ไลสอบวิชาจนครบ

(ปัจจุบัน) ใ้คำไทยว่า สอบได้

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 “บางคนก็ไ้ตั้งใจอุสาหหมั่นในการเล่าเรียนจริง ๆ จนไ้
ปาสเอกซามิเนชันคือไลสอบวิชาจนครบ สำเร็จการเล่าเรียน
โดยเร็วก็มี” (ประกาศ. 5/42)

โปลิศแมน (Policeman)

(สมัยก่อน) ใ้ทั้ศัพท์แล้วมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยคือ โปลิศแมนคือคนรักษาดน

(ปัจจุบัน) ใ้คำไทยว่า ตำรวจ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 “เจ้าพนักงานเชิญใ้ราชทูตขึ้นอยู่ที่นั้น แล้วจักโปลิศแมน
คือคนรักษาดนมากอยร ะวังรักษาอุยสองคน” (จ.ม.ราโช. 226)

✓ ไลบารี (Library)

(สมัยก่อน) ใ้ทั้ศัพท์แล้วมีคำแปลเป็นภาษาไทยคือ ไลบารีหรือห้องหนังสือ

(ปัจจุบัน) ใ้คำไทยว่า ห้องสมุด

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "คือตั้งเป็นไวยากรณ์ หรือของหนังสือ รวบรวมหนังสือทุกภาษา
ทุกอย่าง เก็บไว้แห่งหนึ่ง"

(วชิรญาณ. 1/25)

อันอีเตเบอด (Uneatable)

(สมัยก่อน) ไซ้ทับศัพท์แล้วมีคำแปลเป็นภาษาไทยคือ อันอีเตเบอด ไม่ กิน ถา
กิน ไม ไค

(ปัจจุบัน) ไซ้คำไทยว่า กิน ไม ไค

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ข้อความที่ว่ามานี้ คือแปลว่าอาหาร เค็มที่เป็นอันอีเตเบอด
ไม่ กิน ถา กิน ไม ไค อยู่ แล้ว นั้น มา ค ล ก เค ล า เขา ค ว ย น เ ย ห ล ว
น เ น ข น เ น ต น ก็ ย ิง อัน อี เต เบ อ ด กิน ไม ไค หน ก ไป" (3)

(สิบสองเดือน. 84)

เองแกลน (England)

(สมัยก่อน) ไซ้ทับศัพท์แล้วมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยคือ เมือง เอง แกล น ที่ ไทย
เรีย ก ว า เม ือ ง อ ัง ก ษ

(ปัจจุบัน) ไซ้คำไทยว่า อ ัง ก ษ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ครั้งนี้ก็เป็นที่แล้ว ถ้าไปถึงที่เมือง เอง แกล น ที่ ไทย เรีย ก ว า
เม ือ ง อ ัง ก ษ แล้ว จง อ น ว อน ช ุ น น าง ใ ห เ า ช ว ย ใ ห คร ุ ส อน ใ ห" (หัตถ. 36)

โฮเทล (Hotel)

(สมัยก่อน) ไซท์บัพท์แล้วมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยคือ โฮเทลคือตึกสำหรับ

ให้คนเช่าอาศัยและขายเข้าปลาอาหาร

(ปัจจุบัน) ไซท์คำไทยว่า โรงแรม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ที่บนบกมีโฮเทลคือตึกสำหรับให้คนเช่าอาศัยและขายเข้า

ปลาอาหาร มีรถมีม้ามีท่าสำหรับให้คนเคียวทางเข้ามี มีอุรุ

โตะเชาบรรทุกของ"

(จ.ม.ราชาโช. 144)

หมายเหตุ ในสมัยปัจจุบัน คำว่า โฮเทลมีไซท์ทั้งที่เป็นคำบัพท์ และที่เป็นภาษา

ไทย คือ โรงแรม

✓ 7.2.1.2 คำที่ในภาษาสมัยก่อนไซท์บัพท์โดยไม่มีคำไทยกำกับอยู่

คำบัพท์ประเภทนี้ เข้าใจว่าในภาษาสมัยก่อนยังไม่มีคำไทย

ไซท์จึงเขียนบัพท์ แต่ในสมัยปัจจุบันไซท์คำไทย เช่น คำต่อไปนี้

เซอร์กิส (Circus)

(สมัยก่อน) ไซท์บัพท์ว่า เซอร์กิส เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยไซท์

(ปัจจุบัน) ไซท์คำไทยว่า ละครสัตว์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "เสียงเสร็จแล้วหมายจะมีเซอร์กิสเหมือนคราวก่อน ไม่มี

เพราะทุลหมอมบนทานไม่ใคร่รับสั่งไว้"

(จ.ม.วชิรคุณทิศ. 28)

✓ ยูนิเวอริตี (University)

(สมัยก่อน) ไซท์บัพท์ว่า ยูนิเวอริตี เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยไซท์

(ปัจจุบัน) ไซท์คำไทยว่า มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "การเรียนยูนิเวอร์ซิตีนั้น ไม่ใช่เรียนหนังสือ การที่จะ
อ่านหนังสือนั้นเป็นส่วนของตัวเองที่จะอ่าน"

(ไกลบ้าน.ศร. 296)

รีพับลิค, หรือ รีพับลิค (Republic)

(สมัยก่อน) ใ้ห้ทับศัพท์ว่า รีพับลิค, หรือ รีพับลิค เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้
(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า สาธารณรัฐ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 6 "ถ้าเมืองเราซึ่งมีพระมหากษัตริย์นั้น ถ้าจะเปลี่ยนเป็น
รีพับลิคแล้วจะเป็นอย่างไร?"

(เทศนาเสื่อป่า.76-7)

"ข้าพเจ้าไม่ยากให้ท่านใช้ความคิดชนิดที่ทำให้เกิดผล
เปลี่ยนราชอาณาจักรอันแท้จริง เป็นรีพับลิค เกษนิคอเมริกาใต้
คงปรากฏอยู่ในประเทศซึ่งไม่สู้จะห่างไกลจากเรานัก "

(โคลนคิคล้อ. 10)

สเตชัน, หรือ สเตชัน (Station)

(สมัยก่อน) ใ้ห้ทับศัพท์ว่า สเตชัน, หรือ สเตชัน เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้
(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า สถานีรถไฟ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "เวลาเพียงแล้ว 45 นาที รถไฟออกจากสเตชันกรุง
บรัสเสลส์ ถึงกรุงปารีสเวลาบ่ายค่า 10 นาที"

(พระเสด็จ. 49)

คนที่สเตชันแน่นเต็มไปทั้งนั้น ไ้ห้ร้องเกรี้ยวกราว
เปิดหมวกโบกมือคบมือแข็งแะ"

(ไกลบ้าน.ศร. 111)

สะโน (Snow)

(สมัยก่อน) ใ้ห้ทับศัพท์ว่า สะโน เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้
(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า หิมะ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ที่ตำบลแถบเหล่านี้ได้เปรียบที่ฤดูหนาวไม่มีสะโนค
คนไม่เชี่ยวชาญใดตลอดปี

(ไกลบ้าน.ศร. 146)

"เขานี้แลเขานอื่น ๆ ทั่วไปในสวีตเชอแลนค์ มีสะโน
หมยอกชาวอยู่ที่นั่น"

(ไกลบ้าน.ศร. 242)

ออฟฟิศ (Office)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า ออฟฟิศ เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า สำนักงาน, หรือ ที่ทำการ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ประกาศให้กุดบุตรข้าราชการ เข้ารับราชการตาม
ออฟฟิศต่าง ๆ"

(ประกาศ. 5/55)

"นายกรกเป็นเสมียนที่ออฟฟิศในพระบรมมหาราชวัง"

(บันทึก. 19)

"ห้องหนึ่งจะจัดเป็นออฟฟิศ สำหรับจะได้ศึกษาบัญชีการเงิน
ทั้งปวง"

(วชิรญาณ. 1/26)

ออฟฟิศเชอ, หรือ ออฟฟิศเชอ (Officer)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า ออฟฟิศเชอ, หรือ ออฟฟิศเชอ เข้าใจว่าเพราะยังไม่มี
คำไทยใช้

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า เจ้านาที่, หรือ เจ้าพนักงาน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "คนในเรือ กับคนหนึ่ง ออฟฟิศเชอสามสิบสาม ทหารลูกเรือ
คนใช้สองร้อยยี่สิบหก"

(จ.ม.ราช. 223)

รัชกาลที่ 5 "พวกออฟฟิศเชออื่น ๆ เป็นคนที่คุมมาทั้งนั้น จนกระทั่ง
อินยิเนียร์"

(ไกลบ้าน.ศร. 17)

อินยิเนีย (Engineer)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า อินยิเนีย เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า วิศวกร

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 “พวกออฟฟิศ เซออื่น ๆ เป็นคนที่กัศมาตั้งนั้น จนกระทั่ง

อินยิเนีย”

(ไถลบ้าน.ศร. 17)

เอนวิโลบ (Envelope)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า เอนวิโลบ เข้าใจว่าเพราะยังไม่มีคำไทยใช้

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า ซองจดหมาย

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 “เมื่อยข้าจึงหยิบเอากระดาษแผ่นหนึ่ง กับเอนวิโลบอันหนึ่ง

ไปใ้ทหารอินทรสุรียาเขียน”

(หัตถ. 44)

7.2.2 ปัจจุบันบางทีก็ใช้ทับศัพท์บางทีก็ไม่ใช้ทับศัพท์ คำที่ในภาษาสมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ แต่ในสมัยปัจจุบันบางทีก็ใช้ทับศัพท์บางทีก็ไม่ใช้ทับศัพท์นั้น มี 2 ลักษณะคือ

7.2.2.1 ปัจจุบันยังคงใช้ทับศัพท์ และกลายเป็นคำธรรมดาสามัญที่ใช้
อยู่ทั่วไปในภาษา

7.2.2.2 ปัจจุบันใช้เป็นคำทับศัพท์ก็ได้ หรือใช้คำไทยที่มีความหมาย
ตรงกันก็ได้

7.2.2.1 ปัจจุบันยังคงใช้ทับศัพท์ และกลายเป็นคำธรรมดาสามัญที่ใช้

ทั่วไปในภาษา

คำพวกนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นคำประสมที่เกิดจากการเอาคำไทย
กับคำทับศัพท์ประสมกัน โดยทั่วไปปรากฏอยู่ในภาษาพูด แต่อาจใช้ในภาษาเขียนได้ด้วย
เช่นคำต่อไปนี้

เมล (Mail)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า เมล

(ปัจจุบัน) ยังคงใช้ทับศัพท์ เช่นปรากฏอยู่ในคำว่า รถเมล เรือเมล เที่ยวเมล ถุงเมล เป็นต้น คำว่า เมล กลายเป็นคำสรรพนามสามัญที่ใช้อยู่ทั่วไปในภาษา อาจเป็นเพราะใช้บ่อยและออกเสียงไม่ลำบาก

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "เรือเมลนั้นนอกจากได้เห็นแต่ใคอยู่ น่าจะเข้าใจจากว่ามัน

สบายบริบูรณ์เพียงใด"

(ไกลบ้าน. คุรุ. 21)

"เรือไฟที่ไปมาค้าขายในระหว่างยุโรป กับทางตะวันออกนี้ มีมากนับควยร้อย แต่มีใคเรียกว่าเรือเมลทั่วไป เรือเมลนั้น เฉพาะแต่เรือที่ใคทำสัญญากับบริษัทรับเหมาเดินไปรษณีย์ โดยกำหนดว่าจะรับส่งไปรษณีย์เมืองนั้นให้ถึงเมืองโน้น ในเท่านั้นวัน" (วชิรญาณ. 1/53)

วิก (Week)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า วิก

(ปัจจุบัน) ยังคงใช้ทับศัพท์ แต่ความหมายของคำย้ายที่ไป คือ คำว่า วิก ที่ใช้ทับศัพท์ในภาษาสมัยก่อนนั้น ปัจจุบันใช้คำไทยว่า สัปดาห์ หรือ อาทิตย์ แต่คำว่า วิก ที่ใช้ทับศัพท์ในสมัยปัจจุบัน ความหมายย้ายที่ไปคือ หมายถึง โรงหนัง หรือ โรงดิเก และใช้ทับศัพท์ในความหมายย้ายที่ เช่นนี้ เรื่อยมาจนคำนี้กลายเป็นคำสรรพนามสามัญที่ใช้อยู่ทั่วไปในภาษาพูด

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ปีหนึ่งมีเวลาอยู่บ้านเพียง 4 วิก แล่นไปแล่นมาอยู่เปนิจ" (ไกลบ้าน. คุรุ. 17)

"สยามกุฎราชกุมารและสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกยาเธออีกสองพระองค์จะเสด็จกลับยังประเทศอังกฤษตามที่ ขาพระพุทธรเจ้าโคกราบบังคมทูลพระกรุณาแต่วิกก่อนนั้น"

(พระเสด็จ. 57)

"มาบัดนี้ใคเลิกวชิรญาณรายวิกนั้นเสียแล้ว"

(วชิรญาณ. 3/323)

ตามตัวอย่างเหล่านี้ คำว่า วิก ไร้ทัณฑ์ และมีความหมายตรงตามภาษาอังกฤษ คือ หมายถึง "สลักหัก หรือ อาทิตย"

หมายเหตุ พระยาอนุমানราชชน ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับคำว่า วิก ไว้ในหนังสือ "บันทึกเรื่องความรูทาง ๆ" ว่า

เรื่องความหมายเคลื่อนที่ ถ้าไม่ทราบพงศาวดารของคำ ก็เป็นความลำบากมาก คำปากตลาดเรียกโรงมหรสพเล่นประจำว่า วิก มีผู้เล่าให้ข้าพระพุทธเจ้าฟังว่า เกิดจากเจ้าพระยามหินทร ฯ จะเล่นละคร เก็บเงินเอาอย่างละครป่าที่เขามาเล่น เก็บเงินในสมัยนั้น แต่จะเล่นสัปดาห์ละวัน คำว่า สัปดาห์ ยังไม่มีใช้เรียกกันแต่ว่า วิก เขียนป้ายไว้หน้าโรงละคร ซึ่งมีชื่อว่า ปริณสเทียเตอร์ (ปริณส ในที่นี้จะหมายความว่กรรมหมื่นพิชัย ฯ หรือ พระองค์ใดไม่ทราบเกล้า ฯ) ว่า วิกนี้จะเล่นเรื่องนั้น เรื่องนี้ คนอ่านไม่เข้าใจคำว่า วิก แปลว่าอะไร ก็อาศัยตีความไปว่า วิก เห็นจะหมายถึงโรงละครเล่นเก็บเงิน เลยคิดเป็นคำแปลมาจนบัดนี้... (4)

๗.๒.๒.๒ ปัจจุบันใช้เป็นคำทับศัพท์ก็ได้ หรือใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันก็ได้

คำพวกนี้ได้แก่คำที่ในภาษาสมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ แต่ในสมัยปัจจุบันมีใช้ทั้งสองประเภทคือ อาจใช้ทับศัพท์ หรืออาจใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันก็ได้ เช่น คำต่อไปนี้

✓ การ์ด, หรือ กาศ (Card)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า กาศ, หรือ กาศ

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า บัตรเชิญ, หรือ บัตรอวยพร

และอาจใช้ทับศัพท์ว่า การ์ด

4 สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุমানราชชน, บันทึกเรื่องความรูทาง ๆ เล่ม 4 (พระนคร: มหาวิทยาลัย, 2506), หน้า 185

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "วันนี้ป่าก็ไต่หน้ากาคมาให้ มีความยินดีเป็นอันมาก ใ้ได้รับ
โทรเลขบางกอกก็มากหลายฉบับ นี่หากว่าไปเที่ยว ถ้าขึ้นอยู่กับ
กับเรือวันปีใหม่เช่นนี้เห็นจะเจียบใจมาก"

(โกธมาน.ศร. 13-4)

คำว่า กาค ในตัวอย่างนี้ ปัจจุบันใช้คำไทยว่า บัตรอวยพร หรืออาจใช้ทับศัพท์ว่า

การค

"พระตำหรับเปนนองพระยาคำวิหะโกณจุกบุตรในเคื่อนนี้
จึงมีกาศไปเชิญบรรดาญาติแลพวกพ้องทั้งหมด"

(ปัทมา. 130)

"แล้วใ้รับกาศเชิญของนองชายเล็ก มีความในกาคว่า
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารด ขอเชิญ
เสด็จสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวิกรมทิศ มาประชุม
เสวยโต๊ะ ณ พระที่นั่งนิพัทธ์พงศ์ถาวรวิจิตร"

(จ.ม.วชิรมหิศ. 116)

คำว่า กาศ และกาค ในตัวอย่างเหล่านี้ ปัจจุบันใช้คำไทยว่า บัตรเชิญ หรืออาจ
ใช้ทับศัพท์ว่า การค

เอเจนต์, หรือ เอเยนต์ (Agent)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า เอเจนต์, หรือ เอเยนต์

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า ตัวแทน

และอาจใช้ทับศัพท์ว่า เอเยนต์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "แล้วใ้ใครมาหาพ่อเพงหลายครั้ง แลใ้ใ้ลูกชาย
ช่วยธุระพ่อเพ็ง ขอให้ตั้งลูกชายเป็นเอเจนต์ของชาธา
กงสุลไทย"

(หัตถ. 135)

"แลเปรี๊สเคนต์ใ้มีหนังสือทูลเกล้า ฯ ถวาย พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระรราชทานพระบรมราชานุญาตใ้
สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา เป็นเอเยนต์พิงของหอ
พระสมุครับการฝ่ายใน"

(วชิรญาณ. 1/37)

ข้อ 6
ข้อ 6

“ส่วนเมื่ยลันั้น เป็นเหตุให้ชายต้องใช้จ่ายเปลืองมาก
ในชั้นต้นก็ต้องไปเที่ยวหาหญิงแก่ะไรคน 1 ให้เป็น ‘เอเยนค์’
ไปผูกจาลอดวงหญิงที่ตนต้องการ”

(โคลนติดล้อ. 97)

7.2.3 ปัจจุบันมีวิธีถ่ายตัวอักษรต่างกับสมัยก่อน คำที่ใช้เป็นคำทับศัพท์ในภาษาสมัย
ก่อน มีวิธีถ่ายตัวอักษรมาเป็นไทยแตกต่างกับปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการถ่ายตัว
อักษรจะเห็นได้ชัดในเรื่องต่อไปนี้ คือ

7.2.3.1 พยัญชนะต้น

7.2.3.2 ตัวสะกด

7.2.3.3 สระ

× 7.2.3.1 พยัญชนะต้น

ในภาษาสมัยก่อน มีการถ่ายตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะต้นของคำ แตกต่าง
กับสมัยปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

พยัญชนะต้น [ก-] เปลี่ยนเป็น [ค-]

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ [c-] , และ [k-]
จะใช้พยัญชนะต้น [ก-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบัน คำคำนั้นใช้
พยัญชนะต้น [ค-] เช่น

โอเวอโก้ด, หรือ โอเวอโก้ด (Overcoat)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น โอเวอโก้ด, หรือ โอเวอโก้ด

(ปัจจุบัน) “ โอเวอโ้ด

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 “บริพัตรเมาเพราะไม่สบาย เป็นหวัดมาแต่คืนนี้ ชื่นบกไม่ได้

เอาโอเวอโก้ดไป”

(ไถสบ้าน.ศร. 86)

“กลางคืนจนกระทั่งหาห่มเศษสองยามไม่ต้องใช้เสื้อ
โอเวอโกทเลย นิ่งกลางแจงก็ไม่หนาว” (ไกลบ้าน.ศร., 358)
 คำว่า โอเวอโกท หรือ โอเวอโกท ในตัวอย่างเหล่านี้ มี [c-] เป็นพยัญชนะต้น

ในคำภาษาอังกฤษ คือ Overcoat

✓กิง (King)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น กิง

(ปัจจุบัน) “ กิง

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 “กิงออกนอกแดนพูดว่าอยากชดอเขาที่นี้ไปตั้งไว้ที่เคนมาร์ก

สักเขาหนึ่ง”

(ไกลบ้าน.ศร., 62)

“ทางที่จะไปเที่ยวนั้นออกจะคุยว่าทำได้ เพราะมันเป็นสะแควร์

มีรูปกิงวิกคอกอิมแนวลที่ 2 อยู่กลาง”

(ไกลบ้าน.ศร., 104)

คำว่า กิง ในตัวอย่างเหล่านี้ มี [k-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ

King

✓พยัญชนะต้น [กว-] เปลี่ยนเป็น [คว-]

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษคือ [qu-] จะใช้พยัญชนะ
 ต้น [กว-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบัน คำคำนั้นใช้พยัญชนะต้น
 [คว-] เช่น

ควีน, หรือ ควีน (Queen)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ควีน, หรือ ควีน

(ปัจจุบัน) “ ควีน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ขอเจริญทางพระราชไมตรีค้ำบัมมายังสำนักสมเด็จ
พระนางเจ้าวินิวิกตอเรียมหาราชินีพระเจ้ายุคลอนคอน" (หัตถ. 3)
"กับตัน โอบแกแลแอนตอบว่ากวีรับสั่งให้เรารับราชทูตไทย
ไปส่งถึงท่าสุเอศ" (จ.ม.ราโช. 147)

รัชกาลที่ 5 "ราชทูตอังกฤษชื่อซาเตา นำจดหมายตามสายโทรเลข
ของสมเด็จพระนางเจ้ากวีในเมืองอังกฤษ มาให้พรเรา" (จ.ม.วชิรฤทธิศ. 166)
"เราได้เล่าให้ป้าโสมฟังว่าทูตหมอมบนรับสั่งว่า โคมชยัน
เป็นของกิงสาม เป็นของกวีสาม ที่มีฉัตร เก้าชั้นของกิง
ฉัตรเจ็ดชั้นของกวี"
คำว่า กวี, หรือ กวี ในตัวอย่างเหล่านี้มี [qu-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษา
อังกฤษ คือ Queen)

พยัญชนะต้น [k-] เปลี่ยนเป็น [g-]

ในภาษามัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษคือ [g-] จะใช้พยัญชนะต้น
[k-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบัน คำคำนั้นใช้พยัญชนะต้น [g-]
เช่น

คอเวินแมนต์ (Government)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น คอเวินแมนต์

(ปัจจุบัน) " กอฟเวิร์นเมนท์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ซึ่งเราจะให้กำปั่นไปแล่นอยู่ในทะเล เสียถ่านใส่ไฟ
ใช้เงินคอเวินแมนต์ลงมากนั้นหาชอบไม่" (จ.ม.ราโช. 228)
คำว่า คอเวินแมนต์ ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ

Government

กอล์ฟ (Golf)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น กอล์ฟ

(ปัจจุบัน) " กอล์ฟ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ทั้งครัวชอบขึ้นมา ทั้งสปรตแลเคมต่าง ๆ เป็นต้นแต่กอล์ฟ

จนถึงอีคำอื่แดง"

(ไถลบ้าน.ศร. 12)

คำว่า กอล์ฟ ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ golf

กุกโฮป (Good Hope)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น กุกโฮป

(ปัจจุบัน) " กุกโฮป

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "กลับมาจากทะเลแดง ออมแหลมกุกโฮปไปเมืองเอง

แคลนคคือเมืองอังกฤษ"

(จ.ม.ราช. 155)

คำว่า กุกโฮป ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษคือ

Good Hope

ออแกน (Organ)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ออแกน

(ปัจจุบัน) " ออร์แกน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "พอไปถึงก็ทำเพลงสรรเสริญบารมี ทำคี่แลมีสร้อยคอห้าย

แล้วทำเพลงอื่น ๆ ทอไปอีกห้าเพลง ในห้าเพลงนั้นมีเข้าออแกน

เพลงหนึ่ง"

(ไถลบ้าน.ศร. 394)

คำว่า ออแกน ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ

Organ

เกม (Game)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เกม

(ปัจจุบัน) " เกม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "เพราะหราชอาณาจักรตอนต้นนี้สละยมาโคนในยศาชางชวา
แตกระทบโหมวกเสียดอนแล้วจึงโคนระหว่างคิ้วกับหลังตา
เจ็บอยู่สัก 15 นาทีก็หายไม่มีอันตรายอันใด คุณหมตเกม
แล้วจึงไคกดิษ"

(ไกลบ้าน.ศร. 294)

คำว่า เกม ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ Game

แกลลอน (Gallon)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น แกลัน

(ปัจจุบัน) " แกลลอน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ถึงเหล้านั้นจุเหล้าถึงสี่พันแกลัน"

(ไกลบ้าน.ศร. 293)

คำว่า แกลัน ในตัวอย่างนี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษคือ Gallon

แก๊ส, หรือ แก๊ส (Gas)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น แก๊ส, หรือ แก๊ส

(ปัจจุบัน) " แก๊ส

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "บนปลายเสาใส่โคมแก้วตามไฟในเวลากลางคืน
ไฟที่ตามอังกฤษเรียกแก๊ส เป็นของประหลาด ไม่ต้อง
ใช้น้ำมันและใส่เหมือนตะเกียงธรรมดา"

(จ.ม.ราโช. 208)

รัชกาลที่ 5 "ปล่องนี้มีหลายปล่องตั้งเรียง ๆ กันไป เปิดแคสให้มากระทบ
กับท่อน้ำซึ่งมาอีกทางหนึ่ง" (ไถลบ้าน.ศร. 148)
คำว่า แคส, และ แคส ในตัวอย่างเหล่านี้มี [g-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษา
อังกฤษ คือ Gas

พยัญชนะต้น [kr-] เปลี่ยนเป็น [gr-]

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ [gr-] จะใช้พยัญชนะต้น
[kr-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบันคำคำนั้นใช้พยัญชนะต้น [gr-]
เช่น

เกรตบริตัน, หรือ เกรตบริตตัน (Great Britain)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เกรตบริตัน, หรือ เกรตบริตตัน

(ปัจจุบัน) " เกรตบริเทน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "กษัตริย์ผู้ครองเมืองเกรตบริตันเมืองอิงดันท์ และเมือง
อินกูสถาน"

(พงศ. 62/155)

รัชกาลที่ 4 "ที่นี้จะกลับมาถวายภูมิประเทศเกาะเมืองอังกฤษที่เรียก
เกรตบริตตัน"

(จ.ม.ราโช. 206)

คำว่า เกรตบริตัน, และ เกรตบริตตัน ในตัวอย่างเหล่านี้มี [gr-] เป็นพยัญชนะ
ต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ (Great Britain)

โปรแกรม (Programme)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น โปรแกรม

(ปัจจุบัน) " โปรแกรม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ใครส่งโปรแกรม การเสนามาให้ดูช่วยในของนี้" (ไกลบ้าน.ศร. 45)

คำว่า โปรแกรม ในตัวอย่างนี้มี [gr-] เป็นพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ

Programme

พยัญชนะต้น [ค-] เปลี่ยนเป็น [ท-]

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ [t-] จะใช้พยัญชนะต้น [ค-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบัน คำคำนั้นใช้พยัญชนะต้น [ท-] เช่น

ที. เอ็น. ที. (T.N.T.)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ที. เอ็น. ที.

(ปัจจุบัน) " ที. เอ็น. ที.

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 6 "นานมาแล้วเยอรมันก็คิดสร้างปืนใหญ่ที่มีกำลังยิงได้แรง, ส่งกระสุนขนาดใหญ่บรรจุดินระเบิดอย่างใหม่ซึ่งเรียกกันย่อ ๆ

ว่า ที. เอ็น. ที. (T.N.T.)" (สงคราม. 83)

คำว่า ที. เอ็น. ที. ในตัวอย่างนี้มี [t-] เป็นพยัญชนะต้นของคำย่อในภาษาอังกฤษ คือ T.N.T.

เทนนิส (Tennis)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เทนนิส

(ปัจจุบัน) " เทนนิส

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 6 "กลับจากเล่นเทนนิส กินข้าว, กินข้าวแล้วนั่งรถยนต์

ไปหย่อนใจตามที่เช่า หรือตามโรงภาพยนตร์" (คู่มือสมิต. 3.33/117)

คำว่า เตนนิส ในตัวอย่างนี้มี [t-] เป็นพยัญชนะต้นของคำภาษาอังกฤษ คือ

Tennis

ทัวร์ิสต์ (Tourist)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ทัวร์ิสต์

(ปัจจุบัน) " ทัวร์ิสต์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "มีเรสเทอรองต์ปลูกอย่างหยาบ ๆ คล้าย ๆ โรงเรือ

เป็นที่สำหรับพวกทัวร์ิสต์หยุดกินอาหารในที่นั้น"

(ไถ่บ้าน.ศร. 100)

คำว่า ทัวร์ิสต์ ในตัวอย่างนี้มี [t-] เป็นพยัญชนะต้นของคำในภาษาอังกฤษ คือ

Tourist

บางกอกไทมส์ (Bangkok Times)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น บางกอกไทมส์

(ปัจจุบัน) " บางกอกไทมส์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 6 "พูดกลางแกลงบางกอกไทมส์วันที่ 16 พฤษภาคมให้ดู

ชาวเขาตอบว่าไคอานแล้ว"

(ความเรียง. 17)

คำว่า บางกอกไทมส์ ในตัวอย่างนี้มี [t-] เป็นพยัญชนะต้นของคำในภาษา

อังกฤษ คือ Bangkok Times

พยัญชนะต้น [p-] เปลี่ยนเป็น [พ-]

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อพยัญชนะต้นในคำภาษาอังกฤษ คือ [p-] จะใช้พยัญชนะต้น [ป-] ในคำที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย แต่ในสมัยปัจจุบัน คำคำนั้นใช้พยัญชนะต้น [พ-]

เช่น

เปาเวอสเตชั่น (Power-station)
 (สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เปาเวอสเตชั่น
 (ปัจจุบัน) " เปาเวอรัสเตชั่น

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "นาทรวาทีใช้ไฟฟ้าตลอดเวลา เพราะเหตุฉะนั้นจึงต้องมี

เปาเวอสเตชั่นใหญ่" (ไกลบ้าน.ศร. 67)

คำว่า เปาเวอสเตชั่น ในตัวอย่างนี้มี [p-] เป็นพยัญชนะต้นของคำในภาษาอังกฤษ คือ Power-station

แพตเตอร์สัน (Patterson)
 (สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น แพตเตอร์สัน
 (ปัจจุบัน) " แพตเตอร์สัน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 6 "เลิกจากเฮอร์แล้ว เรายังได้เรียนภาษาอังกฤษต่อมาอีก

ครูแพตเตอร์สัน" (พระประวัติ. 28)

คำว่า แพตเตอร์สัน ในตัวอย่างนี้มี [p-] เป็นพยัญชนะต้นของคำในภาษาอังกฤษ คือ Patterson

เอมไพร์ (Empire)
 (สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เอมไพร์
 (ปัจจุบัน) " เอมไพร์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "ถ้าจะตัดให้สั้นจะไต่แต่เพียงว่าบรรดานักเรียนที่ไต่เรียน

ภาษาฝรั่งไม่ว่าภาษาใด คงจะรู้เรื่องโรมันเอมไพร์ด้วยกันทุกคน" (ไกลบ้าน.ศร. 276)

คำว่า เอมไพร์ ในตัวอย่างนี้มี [p-] เป็นพยัญชนะต้นของคำในภาษาอังกฤษ

คือ Empire

× 7.2.3.2 ตัวสะกด

ในภาษาสมัยก่อนมีการถ่ายตัวอักษรที่เป็นตัวสะกดของคำแตกต่างกับ
สมัยปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

สมัยก่อนมีตัวสะกดแต่ปัจจุบันไม่มีตัวสะกด เช่นคำต่อไปนี้

เกรทบริตตัน (Great Britain)
(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เกรทบริตตัน
(ปัจจุบัน) “ เกรทบริเทน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 “พื้นที่จะกลับวาควญมิประเทศเกาะเมืองอังกฤษที่เรียก

เกรทบริตตัน” (จ.ม.ราช.206)

พยางค์ที่ 2 ของคำว่า เกรทบริตตัน ในตัวอย่างนี้มีตัวสะกด แต่พยางค์ที่ 2
ของคำว่า เกรทบริเทน ในสมัยปัจจุบัน ไม่มีตัวสะกด

แนบโปเลียน (Napoleon)
(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น แนบโปเลียน
(ปัจจุบัน) “ นะโปเลียน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 “รุ่งขึ้นพวกราชทูตไปคุยที่ฝั่งศพแนบโปเลียน บุนะปาด

อยู่ในวัดใหญ่” (จ.ม.ราช. 217)

พยางค์แรกของคำว่า แนบโปเลียน ในตัวอย่างนี้มีตัวสะกด แต่พยางค์แรกของ
คำว่า นะโปเลียน ในสมัยปัจจุบันไม่มีตัวสะกด

สมัยก่อนไม่มีตัวสะกดแต่ปัจจุบันมีตัวสะกด เช่นคำต่อไปนี้

คอเวินแมนต์ (Government)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น คอเวินแมนต์

(ปัจจุบัน) " กอฟเวิรนแมนต์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ซึ่งเราจะให้กำปั่นไปแล่นอยู่ในทะเล เสียถ่านไฟ

ใช้เงินคอเวินแมนต์ลงมากนั้นหาขอบไม"

(จ.ม.ราชา. 228)

พยางค์แรกของคำว่า คอเวินแมนต์ ในตัวอย่างนี้ไม่มีตัวสะกด แต่พยางค์แรก

ของคำว่า กอฟเวิรนแมนต์ ในสมัยปัจจุบันมีตัวสะกด

× 7.2.3.3 สระ

ในภาษาสมัยก่อนมีการถายรูปสระของคำแตกต่างกับสมัยปัจจุบัน

ดังต่อไปนี้

สระ [-i] เปลี่ยนเป็น [-e]

เกรตบริตตัน (Great Britain)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เกรตบริตตัน

(ปัจจุบัน) " เกรตบริเทน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ที่นี้จะกลับมาควงภูมิประเศทเกาะเมืององกษที่เรียก

เกรทบริตตัน"

(จ.ม.ราชา. 206)

สระ [-e] เปลี่ยนเป็น [-i]

ออเคน (Organ)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ออเคน

(ปัจจุบัน) " ออร์แกน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "พอไปถึงก็ทำเพลงสรรเสริญบารมี พาคีแลมีสร้อยคอหาย
แล้วทำเพลงอื่น ๆ คอไปอีกทำเพลง ในทำเพลงนั้นมีเข้า
ออกคนเพลงหนึ่ง"

(ไถลบ้าน.ศร. 394)

สระ [เ-] เปลี่ยนเป็น [เ็-]

ตุรเก (Turkey)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น ตุรเก

(ปัจจุบัน) " ตุรกี

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "เวลาสายแขกพวกตุรเกเป็นนายทหารลงมาหากัปตัน
แล้วถามว่ากำนันนี้จะไปข้างไหน"

(จ.ม.ราโช. 146)

สระ [แ-ะ] เปลี่ยนเป็น [แ-ะ]

โกเด็ก (Kodak)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น โกเด็ก

(ปัจจุบัน) " โกลัก

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "วันนี้ใครออกส่องถ่ายรูปโกเด็กสามัญที่ชายตามตลาด"

(ไถลบ้าน.ศร. 173)

สระ [แ-] เปลี่ยนเป็น [เ-]

คอเวินแมนต์ (Government)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น คอเวินแมนต์

(ปัจจุบัน) " กอฟเวิร์นเมนต์

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ซึ่งเราจะให้กำปั่นไปแล่นอยู่ในทะเล เสียทานใส่ไฟ
ใช้เงินคอเวินแมนคตลงมากนั้นหาชอบไม"

(จ.ม.ราชา. 228)

แคบิน (Cabin)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น แคบิน

(ปัจจุบัน) " เคบิน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 5 "วันนี้กลางวันเวลาเที่ยงในแคบินไม่ต้องงีฬักคตมแล้ว" (ไถลบ้าน.ค.ร. 52)

"วันนี้ในแคบินรอนคตงขึ้นไปนั่งข้างบน แต่งนิราศกรมประจักษ์
เล่นประสาไม่มีอะไรจะทำ"

(ไถลบ้าน.ค.ร. 55)

สระ [-] เปลี่ยนเป็น [-]

สลุต, หรือ สลุก (Salute)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น สลุต, หรือ สลุก

(ปัจจุบัน) " สลุต (ปัจจุบันใช้ว่า "ยิงสลุต")

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ทหารยิงปืนใหญ่สลุตราชทูตลียเก้านัด" (จ.ม.ราชา. 132)

รัชกาลที่ 5 "พอดีนอนนก็ไคยินเสียงเรือรบคิตาคีสลุต 3 ลำ
ใครคตอใครมากคตอยเฝ้า"

(ไถลบ้าน.ค.ร. 91)

สระ [-] เปลี่ยนเป็น [-]

บุนะปาต (Bonaparte)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น บุนะปาต

(ปัจจุบัน) " โบนาปาต

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "รุ่งขึ้นพวกราชทูตไปดู ที่ฝั่งศพแนบไปเลียบบนูระปาด
อยู่ในวัดใหญ่"

(จ.ม.ราชโ. 217)

สระ [-ะ] เปลี่ยนเป็น [-เ]

เกรตบริตัน (Great Britain)

(สมัยก่อน) เขียนทับศัพท์เป็น เกรตบริตัน

(ปัจจุบัน) " เกรตบริเทน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "กษัตริย์ผู้ครองเมือง เกรตบริตัน เมืองอิงตันค์ และเมือง
อินดุสสถาน"

(พงศ. 62/155)

7.3 คำที่สมัยก่อนใช้ทับศัพท์ได้ ไม่ใช้ทับศัพท์ได้

คำที่ในสมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ได้ หรือไม่ใช่เป็นคำทับศัพท์ได้นั้น มี 2 ลักษณะคือ

- 7.3.1 สมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ได้ หรือใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันก็ได้
- 7.3.2 สมัยก่อนมีคำไทยอยู่แล้วและบอกคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ หรือใช้เครื่องหมายชดเชยคร่อมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษไวหยาบคำไทย

7.3.1 สมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ได้ หรือใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันก็ได้ คำที่มีลักษณะเช่นนี้. ไก่แก่คำที่ในภาษาสมัยก่อนมีใช้เป็นคำทับศัพท์ แต่ในระยะเวลาดียวกันนั้น ยังอาจใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันไคควย ในสมัยปัจจุบันอาจใช้คำไทยนั้น ๆ เพียงบางคำ เช่นคำต่อไปนี้

มอนิแมน (Monument)

(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า มอนิแมน

และใช้คำไทยว่า อนุสาวรีย์

(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า อนุสาวรีย์ เช่นเดียวกัน

ตัวอย่าง

- รัชกาลที่ 5 "ครั้นจะเก็บเงินรวบรวมทำอนิเมน คือรูปที่ระลึก หรือทำการ
ก่อสร้างอย่างใดซึ่งจะให้เป็นการเฉลิมพระเกียรติยศ ในพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว เงินก็ยังไม่พอ" (วชิรญาณ. 1/24)
- "ที่อนุสาวรีย์ข้างบนมีพระพุทธรูปเทอดวงศ์หญิงประไพพรรณ
พิลาศ ขางล่างมีรูปตัวยืน นาเอ็นคูมา" (จ.ม.วชิรญาณ. 155)
- "เราตามสมเด็จพระแม่มาที่พลับพลา แล้วไปชักเชือกเปิดหน้าคลุม
อนุสาวรีย์" (จ.ม.วชิรญาณ. 3)

รถไบซิเกอด, และ รถโมเตอร์, หรือ รถโมเตอร์คาร์ (Bicycle, และ Motor-car)
(สมัยก่อน) ใช้ทับศัพท์ว่า รถไบซิเกอด, และ รถโมเตอร์, หรือ รถโมเตอร์คาร์
และใช้คำไทยว่า จักรยาน, และ รถยนต์ ตามลำดับ
(ปัจจุบัน) ใช้คำไทยว่า (รถ) จักรยาน, และ รถยนต์

ตัวอย่าง

- รัชกาลที่ 5 "รถไบซิเกอดยังใช้มาก กลาดเกลื่อนเหมือนเมืองเรา" (ไกลบ้าน. คุรุ. 9)
- รัชกาลที่ 6 "ถนนพระร่วงนั้นที่จริงตองนับว่ายังค้อมอยู่มาก ถ้าจะให้
เป็นถนนที่ขึ้นอีกก็ไม่ยากอันใดเพราะไม่ตองการถม เป็นแต่
เกลี่ยดินให้ราบ ตัดต้นไม้และถอนคอนที่ขึ้นเกะกะอยบบนนั้นเสีย
กับทำสะพานข้ามลำน้ำ ลำห้วยเสียให้ดี แล้วจะใช้เป็นถนน
รถมาหรือรถโมเตอร์ ไคสบายอย่างเอก" (พระร่วง. 132)
- รัชกาลที่ 5 "สุดตากรูเขามาหา เอ็งอิ่งใหญ่วาไมบอกรีหู เลยชวน
พอไปขึ้นรถโมเตอร์คาร์" (ไกลบ้าน. คุรุ. 12)
- รัชกาลที่ 6 "การส่งใบแจ้งเหตุและรายงานต่าง ๆ ให้คนเดินไปตาม
คูศุดตอ, จนถึงที่ซึ่งพอจะไชยวคยานไค; จึงไชจักรยาน หรือ
จักรยานยนต์, หรือรถยนต์ตอไป" (สงคราม. 58)